

Datum
2013-04-03

Diarienummer
2013-19

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Permanent utvidgad målgrupp för etableringslagen (Ds 2013:5) (A2013/308/IU)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) invänder inte mot att målgruppen för etableringsreformen utvidgas i den riktning som promemorian föreslår. ISF ser dock inte att promemorian ger ett tillräckligt underlag för att kunna beräkna antalet som omfattas av förslaget. Promemorian ger heller inte svar på varför 6 år är en lämplig tidsgräns.

4.1 Förlängd tidsgräns

Den förlängda tidsgränsen innebär att fler personer kommer att kunna omfattas av etableringsinsatser och kunna erhålla etableringsersättning. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) invänder inte mot att målgruppen för etableringsreformen utvidgas i den riktning som promemorian föreslår.

Individuella förmåner, i stället för ekonomiskt bistånd som är hushållsbaserat, kan ge personer ekonomiska incitament till att vara aktivt arbetssökande i kombination med läsa svenska för invandrare då den individuella ersättningen inte påverkas av andra inkomster i hushållet.

Det kan också innebära en möjlighet för nyanlända föräldrar att vara delaktiga i etableringsaktiviteter hos Arbetsförmedlingen i stället för att behöva eller vara hänvisade till att ta ut föräldrapenning för barn under 8 år.

Utredningen konstaterar dessutom, som ett argument för den förlängda tidsgränsen, att förslaget kan skapa mer stabila förutsättningar för kommunerna och kan leda till en ökad beredskap för mottagande i kommunerna, vilket också kan vara ett skäl till att utvidga målgruppen.

ISF menar dock att utredningen inte ger ett underlag som tillräckligt stödjer bedömningen om hur många som kommer att omfattas av den förlängda tidsgränsen (enligt promemorian cirka 700 per år varav 60

procent är inom 20-64 år). Inte heller anges det tillräckliga skäl till varför gränsen ska vara just 6 år.

Det anges i promemorian, som ett bidragande skäl till att genomföra förändringen, att regelförändringar påverkar hur många anhöriga som sökt upphållstillstånd mellan åren. Det exempel som framhålls är Migrationsverkets ställningstagande år 2010, om ökade krav på att anhöriga skulle kunna styrka sin identitet. I promemorian presenteras en tabell över tidpunkten för anhörigas ansökan om uppehållstillstånd. Promemorian menar sig visa på effekter av att Migrationsverket infört striktare regler i och med sitt rättsliga ställningstagande i mars 2010 och menar att det rättsliga ställningstagandet kan studeras i de sjunkande nivåer av anhöriga som söker uppehållstillstånd inom två år. ISF ifrågasätter dock utifrån underlaget om det rättsliga ställningstagandet har haft den effekt som promemorian visar på. Nedgången i antalet sökande anhöriga påbörjas redan mellan år 2008 och 2009, vilket är före Migrationsverkets ställningstagande.

Det är också så, vilket promemorian nämner, att antalet sökande anhöriga är kopplat till det faktiska antalet skyddsbehövande med flera, som beviljats uppehållstillstånd. Antalet möjliga anknytningspersoner sjunker kraftigt under den period som promemorian redovisar, men detta analyseras inte som en möjlig förklaring till nedgången i antalet ansökningsärenden.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Per Molander. Jenny Lindblad har varit föredragande. I beredningen har också Charlotta Örn, Marie Jakobsson Randers och Kristian Persson Kern deltagit.

Per Molander
Generaldirektör

Jenny Lindblad
Utredare